

és az 1898-ban alapított Állami Agyagipari Gyakorló Műhely egyenesági folytatója kívánt lenni, s kacsingatott az ipari sorozatgyártás felé is, különösen a kezdeti időkben. A Majolikagyár virágkora a vásárhelyi kerámia történetének sajátos fejezete. Olyan kiváló mesterek tervei alapján gyúrták az agyagot, rúgták a korongot, törték a festéket, égették az edényt hosszabb-rövidebb ideig, mint Endre Béla, Tornyai János, Rubleczky Géza, Kallós Ede, Pásztor János, Medgyessy Ferenc. Következett mindebből, hogy a szecesszió szelét is vitorlájukba fogva, fölhasználva a helyi cserepeshagyományok forma- és díszítőelemeit, megfűszerezték és speciális képzőművész-szemlélettel át is formálták termékeiket. Így születtek azok a kerámiaszobrok, dísztárgyak, egykor funkcionáló túldíszített edények, melyekkel a polgári élet zsúfolt környezetében is képviselték a tiszta paraszti művészet iránti ideát és nosztalgiát. Mi lehet a mai tervező feladata ebben a meglehetősen manufaktúrális eszközökkel dolgozó gyárban? Mindenekelőtt folytatni és újjáéleszteni egy magasabb fokon, a mai kor követelményeihez igazodva a sajátos majolikahagyományokat és a vásárhelyi fazekas-népművészet szellemiségét, az évszázadok koptató viharaiiban letisztult formakultúrát és dekorációhagyományt. Itt, ahol régen kizárólag dísztárgyak készültek, különösen nehezen fogadták az új törekvéseket, a kísérletező szándékot, mert a hagyományos, inkább népieskedő, mint népi tárgyakkal

Fekete Jánosné

Tuza László

Ábrus Éva

nemcsak itthon, de külföldön is nagy a keletje, s ráadásul minden újíto törekvés megméri az elmaradott technológia szűkös mérlegén. Mégis egyre többet próbálkoznak például használati tárgyakkal, készletekkel, jól használható és szép edényekkel. S a gyári vezetés megbízásából három izgalmas területen is kísérleteznek. Harmincdarabos festett csempekollekció tervei készülnek. Ezek a népi ihletésű motívumokkal, kézfestéssel készülő csempek akár frizként, akár szinte dekoratív faliképpé szervezve, díszei lehetnek az egyhangú fürdőszobáknak. Évek óta óriási igény van padlóvázákra. Bár sok szép padlóváza, sőt vázacsalád sorakozik a Majolikagyár tervező műhelyében, a konkrét eredmény kevés. Nincs megfelelő ipartechnológiai bázis a nagy szériában való gyártásra. Kísérletek folynak a szaniterüzemben e gond megoldására, igazán nagyüzemi módon előállítható, nagy sorozatban gyártható hasonló termékek megteremtésére. Ugyancsak kísérleti stádiumban van a sorozatban gyártható samott-tárgyak ügye.

A FIM Alföldi Porcelángyára merőben ellentéte az előbbinek. A tíz éve dolgozó üzem a legkorszerűbb hazai gyár, mely elsősorban edénygyártásra és szanitertermékek nagy szériájú előállítására specializálódott. Az edénygyárban az NDK-beli félautomata gépsorok szinte ontják a négy fazon kétszázhusz-féle darabját. A szaniterüzemben pedig egyre szebb és mind korszerűbb fürdőszoba-berendezések hagyják el az olasz gépsorokat. Az azonban már az első esztendőben kiderült, hogy a kereskedelmet és a vásárlókat nem a licencekkel megvásárolt NDK, illetve olasz fazonok érdeklik, hanem az ezeken a gépsorokon megszületett, sajátosan egyedi és egyéni magyar termékek. Nem véletlenül települt ez a gyár éppen Vásárhelyre,